

W Krakowie powstaje centrum sieci Europa Nostra na Europę Środkową

2022-05-26

W Krakowie powstanie oddział sieci Europa Nostra – Europa Nostra Heritage Hub. To pierwsze w tej części Europy centrum federacji Europa Nostra zrzeszającej europejskie organizacje zajmujące się dziedzictwem kulturowym. 9 maja - w Dniu Europy list intencyjny w sprawie utworzenia w naszym mieście Europa Nostra Heritage Hub podpisali prezydent Krakowa Jacek Majchrowski i prof. Hermann Parzinger - prezydent wykonawczy Europa Nostra.

Rolą przyszłego Heritage Hub jest rozwój i wzmocnienie działań federacji w tej części kontynentu, angażowanie organizacji społecznych i pozarządowych w ochronę dziedzictwa europejskiego, a także wzmocnienie roli Krakowa jako istotnego europejskiego ośrodka kreującego i wdrażającego najlepsze praktyki w obszarze troski o dziedzictwo i w realizacji Konwencji UNESCO.

O federacji Europa Nostra

Europa Nostra to paneuropejska federacja organizacji pozarządowych zajmujących się dziedzictwem. Ma siedzibę w Hadze i biuro w Brukseli. Skupia łącznie ponad 250 organizacji członkowskich z ponad 40 krajów, 150 współpracujących stowarzyszeń, instytucji i firm. Tworzy sieć ponad 5 mln osób, którym bliska jest troska o europejskie dziedzictwo. Jest uznawana za największą i najbardziej reprezentatywną sieć dziedzictwa w Europie, utrzymująca bliskie stosunki z Unią Europejską, Radą Europy, UNESCO i innymi organami międzynarodowymi.

Europa Nostra prowadzi szeroko komentowane w mediach kampanie, takie jak program „7 najbardziej zagrożonych”, przyznaje również prestiżowe nagrody European Heritage Awards za wysokiej klasy realizacje architektoniczne wykorzystujące kontekst dziedzictwa. Wśród polskich laureatów nagrody znalazły się m.in. wystawa stała w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku, Kompleks Sztolni Królowej Luizy w Zabrzu czy Biskupińskie Muzeum Archeologiczne.

Pierwsze takie Centrum w Europie

– Kraków jest pierwszym europejskim miastem wpisanym na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. To ogromne zobowiązanie do ochrony własnego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, ale także do zaangażowania w ochronę dziedzictwa całej ludzkości, szczególnie w dzisiejszych czasach, naznaczonych konfliktami zbrojnymi, zmianami klimatycznymi czy kryzysami ekonomicznymi – mówi prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski.

– 9 maja 1950 r. uczyniono pierwszy krok w tworzeniu tego, co dziś znamy pod nazwą Unii Europejskiej. Trudno o lepszy moment niż Dzień Europy, by zakomunikować powstanie centrum Europa Nostra w Krakowie i podkreślić, jak fundamentalny w opiece nad naszym wspólnym europejskim dziedzictwem jest głos społeczeństwa obywatelskiego – dodaje.

Powstanie Centrum zostało ogłoszone publicznie podczas zorganizowanego w Krakowie specjalnego posiedzenia Rady Europa Nostra, reprezentowanej przez prof. Hermanna Parzingera, prezydenta wykonawczego i sekretarz generalną Sneškę Quaedvlieg-Mihailović. To pierwszy krok w planie strategicznym „Horyzont 2025”, który określa kluczową rolę miast oraz wyznacza kierunek, zgodnie z którym wyłonieni zostaną regionalni liderzy europejskich

ośrodków traktujących dziedzictwo jako katalizator pozytywnych zmian opartych na zrównoważonym rozwoju, spójności społecznej i działaniach na rzecz klimatu. Zgodnie z tą ambicją Europa Nostra ogłosiła również powstanie drugiego centrum dziedzictwa obejmującego Bałkany i wschodni region Morza Śródziemnego, które zostanie uruchomione w Atenach.

– Europa Nostra docenia europejską wizję i decyzję prezydenta Jacka Majchrowskiego o zaproszeniu do Krakowa pierwszego w Europie centrum Europa Nostra Heritage Hub. Jesteśmy pewni, że działania tego centrum doprowadzą do większej synergii pomiędzy podmiotami publicznymi i pozarządowymi w Polsce i w szerszym regionie Europy Środkowo-Wschodniej z korzyścią dla wspólnego dziedzictwa kulturowego. Symboliczne jest dla nas również to, że uruchomienie centrum ma miejsce w roku, w którym obchodzimy 50. rocznicę Konwencji Światowego Dziedzictwa – powiedział prof. Hermann Parzinger, prezydent wykonawczy Europa Nostra.

Europa Nostra Heritage Hub w Krakowie - efekt wieloletniego partnerstwa i współpracy

Powstanie centrum nie byłoby możliwe bez zaangażowania Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (MCK) – organizacji stowarzyszonej w federacji Europa Nostra. Założyciel i wieloletni dyrektor MCK, prof. Jacek Purchla jest wiceprezydentem tej organizacji. W ciągu przeszło 30-letniej współpracy MCK i federacji zostały zrealizowane różne projekty, m.in., przełomowe badania „Cultural Heritage Counts for Europe” (2015 r.). Wspólny głos na rzecz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w sprawy światowego dziedzictwa wybrzmiał szczególnie wyraźnie podczas 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa w Krakowie w 2017 r., której przewodniczącym był prof. Purchla, czy podczas Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego w 2018 r. W dniach 8-10 maja 2022 r. w siedzibie MCK odbywa się Posiedzenie Rady federacji Europa Nostra.

– Europa Nostra zorganizowała swoje pierwsze duże doroczne spotkanie w Krakowie już w 1995 roku. Od tego czasu podziwiamy szeroki zakres działań prowadzonych przez MCK i korzystamy w ogromnym stopniu z wielu jej osiągnięć – mówi Sneška Quaedvlieg-Mihailović, sekretarz generalna Europa Nostra.

– Członkostwo w Europa Nostra i podejmowanie wspólnych projektów jest strategicznie ważną częścią działalności MCK. Dzięki temu partnerstwu głos Polski i szerzej Europy Środkowej może wybrzmiewać w dyskusjach europejskich nt. roli i znaczenia dziedzictwa kulturowego, co jest absolutnie kluczowe w kontekście agresji Rosji na niepodległą Ukrainę – podkreśla Agata Wąsowska-Pawlik, dyrektorka MCK.

Zadania Europa Nostra Heritage Hub

Kraków to pierwsze europejskie miasto historyczne, które w 1978 r. zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Prezydent Jacek Majchrowski sprawuje obecnie prezydencję Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa. Miasto jest członkiem kilkunastu prestiżowych organizacji zajmujących się opieką i zarządzaniem dziedzictwem, w tym Ligi Miast Historycznych, Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych ICOMOS czy Sieci Miast Kreatywnych UNESCO.

Zadaniami Europa Nostra Heritage Hub w Krakowie będzie m.in. wzmacnianie głosu lokalnych interesariuszy w szerszym europejskim ekosystemie dziedzictwa, pozyskiwanie partnerów lokalnych, krajowych i europejskich, wzmocnienie pracy federacji Europa Nostra w Europie Środkowo-Wschodniej i zapewnienie maksymalnej widoczności Krakowa jako wiodącego miasta dziedzictwa. Miasto Kraków zobowiązało się współfinansować prace centrum przez okres trzech lat oraz ogłosi przetarg publiczny na wybór organizacji pozarządowej, której zostanie powierzone zadanie zarządzania ośrodkiem i jego rozwoju.

Solidarni z obrońcami dziedzictwa kulturowego w Ukrainie

Podczas spotkania obie strony nawiązały do zagrożenia, w jakim znalazły się obiekty dziedzictwa kulturowego w Ukrainie. Od początku rosyjskiej napaści władze Krakowa aktywnie angażowały się w pomoc w ochronę zabytków, organizując i koordynując transporty z materiałami zabezpieczającymi dziedzictwo kulturowe Lwowa, Kijowa, Charkowa i Odessy, apelując do międzynarodowych organizacji, organizując zbiórki, współpracując w tym zakresie z OWHC. W tym kontekście trzeba też podkreślić ważny głos Krakowa, jako pierwszego europejskiego miasta na Liście UNESCO, w sprawie odwołania 45. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa, która miała się odbyć w czerwcu 2022 r. w Kazaniu, pod przewodnictwem Rosji.

– W imieniu obrońców dziedzictwa z Ukrainy pragnę podziękować naszym kolegom i przyjaciółom w Krakowie i innych częściach Polski, ale także w całej Europie, za imponującą mobilizację na rzecz zagrożonego dziedzictwa kulturowego naszego kraju. Jesteśmy również wdzięczni za kampanię crowdfundingową prowadzoną wspólnie przez federację Europa Nostra i Fundusz Światowego Dziedzictwa, która uzyskała wsparcie ALIPH (Międzynarodowa Koalicja na rzecz Zjednoczenia dla Dziedzictwa) i doprowadziła do uruchomienia - tu, w Krakowie, w Dniu Europy - symbolicznego „Mostu Solidarności Dziedzictwa” (Heritage Solidarity Fellowship for Ukraine). Ta wspaniała inicjatywa zapewni tak bardzo potrzebne wsparcie osobom zawodowo zajmującym się dziedzictwem, które obecnie borykają się z trudnościami w Ukrainie. Cieszę się, że będzie ona realizowana we współpracy z Heritage Emergency Response Initiative (HERI) z siedzibą we Lwowie - stwierdziła Natalia Moussienko, członkini Rady Europa Nostra, która na spotkanie w Krakowie przyjechała z Kijowa.

Przedstawiciele Europa Nostra podkreślają, że powstające w Krakowie centrum będzie odgrywało kluczową rolę we wspieraniu zabezpieczenia dziedzictwa europejskiej kultury w Ukrainie - zarówno w czasie wojny, jak i w trakcie przyszłej odbudowy kraju.

- Zdecydowanie potępiamy trwające obecnie celowe niszczenie przez Rosję ważnych obiektów dziedzictwa kulturowego w Ukrainie; to wyraźne naruszenie prawa międzynarodowego. Dlatego wspólnie apelujemy do Unii Europejskiej, UNESCO i innych organizacji europejskich oraz międzynarodowych - publicznych i prywatnych - połączmy nasze siły i głosy, aby położyć kres tej ludzkiej i kulturowej tragedii - podkreślają wspólnie prezydent Krakowa Jacek Majchrowski i prof. Hermann Parzinger, prezydent wykonawczy federacji Europa Nostra.

[List intencyjny Europa Nostra PL \[pdf\]](#)

[List intencyjny Europa Nostra ENG \[pdf\]](#)